

Són útils les WebQuest per desenvolupar el currículum de Física i Química a secundària?

Carmen Fernández Hierro

Maig 2005

Les WebQuests neixen als anys noranta (1995) de la mà de **Bernie Dodge & Tom March** de la Universitat de San Diego amb la idea de dirigir l'alumnat, amb objectius clars i ben definits, perquè utilitzi profitosament el gran potencial que té la navegació per Internet

1. Què són les WebQuest ?
2. Quines característiques tenen les WQ relacionades amb la FS i la QU que es troben a la xarxa?
3. Per a què es poden utilitzar?
4. Notes finals. Dubtes

1. Què són les WebQuest ?

De manera generalitza la informació es presenta als estudiants fent servir els següents apartats:

- **Introducció**. Situa el problema i dona algun tipus d'informació general. És l'escenari que prepara l'acció a desenvolupar.
- **Tasca**. Explica el producte final que han d'obtenir els estudiants. És important que la tasca sigui assequible i interessant.
- **Procés**. Descriu el camí a seguir per obtenir el producte que es demana.
- **Recursos**. Selecciona els recursos que l'estudiant necessita per realitzar la tasca encomanada. L'apartat està vinculat al procés i a la tasca i, de fet, hi ha WQ on no es separen els recursos de la tasca o bé del procés.
- **Avaluació**. Informa l'alumne de com serà avaluat.
- **Conclusió**. Es fa una reflexió sobre què s'ha fet i s'intenta donar una aplicació o bé una continuïtat al que s'ha après.

1. Què són les WebQuest ?

Malgrat que inicialment no va ser un requisit essencial, actualment, moltes WQ es redacten perquè els alumnes treballin en grup. De totes maneres, cada autor o autora posa l'èmfasi on considera que la metodologia pot ser més profitosa i ens trobem amb diverses situacions:

➤ Trobem exemples on es dóna molta importància al treball cooperatiu i cada component del grup de treball assumeix un paper amb diferents tasques.

❖ [Vibraciones y ondas](#)

❖ [Roller Coaster Madness](#)

1. Què són les WebQuest ?

- En altres exemples, el treball es divideix entre els components del grup però les tasques a realitzar són similars.

- ❖ [Energías Renovables y Medio Ambiente](#)

- També ens trobem amb casos en els quals el treball en grup no és rellevant.

- ❖ [Paper Airplane Exploration](#)

1. Què són les WebQuest ?

A la xarxa es pot trobar molta informació sobre WQ. De fet, existeixen diversos llocs Web amb cercadors i catàlegs on es pot fer una cerca de les diferents propostes per nivells o per àrees

[cercadors i catàlegs](#)

2. Quines característiques tenen les WQ relacionades amb la FS i la QU?

En el procés de cerca de WQ sobre FS i QU, i després d'analitzar unes 100 propostes, hem pogut apreciar el següent:

- Acostumen a ser propostes d'investigació, aplicació o ampliació dels continguts (*Sistema Solar*, la quiralitat, tren de levitació magnètica, el Radó...)
- Sovint estan relacionades amb temes científics d'actualitat o plantegen interrogants als estudiants davant de situacions que han provocat certa polèmica social (aliments genèticament modificats, energies renovables, contaminació ambiental...)

2. Quines característiques tenen les WQ relacionades amb la FS i la QU?

- AL voltant d'un 40 % dóna importància a l'aprenentatge cooperatiu, la qual cosa es manifesta en la distribució de tasques.
- En més del 60 % de la mostra analitzada, la tasca principal dels alumnes és la producció d'un document (Web, PowerPoint o Word) que serveix sovint de suport a una exposició oral de les conclusions. Altres tasques, no tan habituals i més específiques de la disciplina, són la presentació i realització d'una experiència de laboratori, la construcció d'una maqueta, la resposta a un qüestionari, etc.

2. Quines característiques tenen les WQ relacionades amb la FS i la QU?

- Els recursos més habituals són un conjunt d'adreces Web relacionades amb el tema a investigar, algunes vegades un laboratori virtual, uns *applets*...
- Els criteris d'avaluació fan referència, generalment, als següents aspectes no massa habituals en l'ensenyament de la Física i Química:
  - ❖ Selecció i síntesi de la informació.
  - ❖ Presentació i argumentació utilitzades.
  - ❖ Domini de les TIC.
  - ❖ Participació en el treball en grup.
  - ❖ Comunicació oral.

3. Per a què es poden utilitzar?

Abans de respondre la pregunta, podríem passar a veure quines habilitats hauria de desenvolupar l'alumnat per resoldre **EFICAÇMENT** una activitat d'aquest tipus.

- Es demana a l'alumnat capacitat per decidir i planejar el ritme de treball de manera autònoma, **i per aprendre amb poca interacció amb el professorat.**
- Requereix agilitat per llegir la informació de la Web. Això implica comprendre tant textos com altres formes modals: gràfiques, equacions químiques, fórmules, etc.

3. Per què es poden utilitzar?

- Es necessita destresa per manejar abundant informació i discriminar entre l'essencial i allò no rellevant.
- En el cas del treball en grup es necessita la interacció amb els companys per fer avançar el projecte comú. I quan les tasques són diferents i complementàries s'ha de saber exposar davant dels companys les conclusions a què s'ha arribat.
- Quan es plantegen situacions d'actualitat problemàtiques, es necessita tenir capacitat per enfrontar-se a la seva complexitat i moltes vegades l'alumnat s'ha de situar com expert en una determinada disciplina.

3. Per a què es poden utilitzar?

Després de mostrar les característiques generals de les WQ i els requeriments necessaris de l'alumnat, es podria dir que aquest tipus d'activitats poden ser una manera interessant i útil d'abordar objectius generals del currículum de Física i Química, com per exemple:

- Buscar informació en diferents fonts, molt especialment a través de les tecnologies de la informació i de la comunicació, i avaluar-ne després la idoneïtat.
- Expressar oralment i per escrit les observacions realitzades.
- Actuar de forma que s'afavoreixi la sostenibilitat de les formes de vida i del medi ambient, la qual cosa implica anàlisi, avaluació, imaginació creativa, negociació, cooperació i execució d'accions individuals i col·lectives.

3. Per a què es poden utilitzar?

No és tan clara la seva idoneïtat per desenvolupar la part relativa als conceptes i procediments més específics de l'àrea que requereixen molta interacció **d'anada i tornada.**

- Construcció dels conceptes i de models explicatius dels fenòmens
- Interpretació de gràfics
- Resolució de problemes numèrics
- Predicció de fenòmens

3. Per a què es poden utilitzar?

Per aquests casos es podrien utilitzar com un complement i segons la meua opinió amb una llista limitada d'adreces Web.

- Són sempre $2N + 2N = 4N$?
- Direcció i sentit volen dir el mateix?

Nota ➡ Les caceres de tresors. Activitats més senzilles

Classificant la matèria

4. Apunts finals

- Algunes intuïcions “**confirmades**” sobre l’ús d’Internet i els adolescents ([Usability of Websites for Teenagers](#))

- ❖ L’estudi mostra, contra pronòstic, que el percentatge d’èxit per completar una tasca proposada en una Web és del 55% en el cas dels adolescents mentre que és el 66 % en el cas dels adults. Les causes adduïdes per justificar aquest comportament són:

Escassa habilitat de lectura

Estratègies menys sofisticades d’investigació

Nivell baix de paciència

- ❖ L’estudi també indica que:

En general els adolescents tenen aversió als llocs lents.

Prefereixen els llocs nets i clars i amb poc text.

No els agrada la lletra petita.

Fugen fàcilment d’un contingut massa infantil.

4. Apunts finals

Aquestes reflexions han estat fruit d'un treball conjunt amb la Dra. Roser Pintó de l'UAB, amb l'objectiu de presentar una contribució a l'ESERA 2005 (Barcelona, 28 d'agost-1 de setembre)

Dubtes

- Els alumnes en els nivells superiors de l'ensenyament són més autònoms que en els nivells més elementals, però en canvi els enfocaments més globals i interdisciplinaris s'imparteixen més sovint en els primers nivells de l'ensenyament.
- Es poden abordar en profunditat temàtiques complexes, com són els temes d'actualitat o d'aplicació tecnològica, que requereixen experts procedents de diversos àmbits, en un curs normal amb el currículum habitual, si volem evitar tota superficialitat?

4. Apunts finals

- Si el currículum habitual en els cursos de Física i de Química ha d'anar orientat a aconseguir que l'alumnat construeixi models teòrics fonamentals a partir de **l'anàlisi de situacions ideals, simplificades, amb objectiu d'aprofundir, em plantejo si és contraposat o complementari** a les demandes que una WQ sol propiciar.

4. Apunts finals

Davant d'aquesta **dualitat de tipus de coneixement**, s'ha d'obrir un debat i s'ha d'arribar a un acord, sobre què convé ensenyar en els cursos de Física o de Química i què s'ha de considerar secundari a cada edat. I fet això qualsevol avaluació externa haurà de ser conseqüent amb les demandes curriculars.

<http://www.xtec.es/~cfernand/>